

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม
และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการระบบรถไฟทางคู่เพื่อการขนส่งและการจัดการโลจิสติกส์ (ระยะที่ 1)
แนวเส้นทางนครปฐม-ชุมทางหนองปลาดุก-หัวหิน ฉบับที่ 2/2566 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566

ตามที่มีการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้รับความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการระบบรถไฟทางคู่เพื่อการขนส่งและการจัดการโลจิสติกส์ (ระยะที่ 1) แนวเส้นทางนครปฐม-ชุมทางหนองปลาดุก-หัวหิน ตามหนังสือของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เลขที่ ทส 1009.4/4072 ลงวันที่ 4 เมษายน 2559 ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้นำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการฯ ผูกไว้ในเงื่อนไขสัญญาจ้างก่อสร้างภายใต้ชื่อ "โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงนครปฐม-หัวหิน สัญญาที่ 1 ช่วงนครปฐม-หนองปลาไหล และโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงนครปฐม-หัวหิน สัญญาที่ 2 ช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน" โดยบริษัท เอ.เอส.แอสโซซิเอท เอนิเนียริง (1964) จำกัด ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้รับจ้างก่อสร้างในช่วงสัญญาที่ 1 และบริษัท ซีโน-ไทย เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้รับจ้างก่อสร้างในช่วงสัญญาที่ 2 ทั้งนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทย ได้มอบหมายให้กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา (CSCS) ประกอบด้วย บริษัท เอ็ม เอ คอนซัลแตนท์ จำกัด บริษัท เอเซีย เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด บริษัท เทสโก้ จำกัด บริษัท โซติจินดา คอนซัลแตนท์ บริษัท เอฟซิลอน จำกัด บริษัท ไวส์ โปรเจ็ค คอนซัลตติ้ง จำกัด บริษัท ดอร์ช คอนซัลท์ เอเชีย จำกัด และบริษัท เอ็มเอชพีเอ็ม จำกัด กำกับดูแลและควบคุมผู้รับจ้างก่อสร้างให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสัญญา กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการฯ ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย จะนำเสนอรายงานผลปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในรอบ 6 เดือน ต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สน.) และเพื่อเป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ ของผู้รับจ้างก่อสร้าง การรถไฟแห่งประเทศไทย จึงมอบหมายให้ Third Party ซึ่งเป็นนิติบุคคลผู้มีสิทธิ์จัดทำรายงานฯ ได้แก่ บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด ร่วมกับบริษัท เอส. พี. เอส. คอนซัลตติ้ง เซอร์วิส จำกัด และบริษัท ยูไนเต็ท แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด เป็นผู้ดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566

โครงการระบบรถไฟทางคู่เพื่อการขนส่งและการจัดการโลจิสติกส์ (ระยะที่ 1) แนวเส้นทางนครปฐม-ชุมทางหนองปลาดุก-หัวหิน มีกิจกรรมการก่อสร้างในช่วงเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 ได้แก่ งานวางหมอนวางรางรถไฟ งานยกระดับรางรถไฟ งานติดตั้งประแจ งานเชื่อมราง งานตรวจร่วมเพื่อติดตั้งรั้วอาณาเขต งานก่อสร้างขานขาลา งานก่อสร้างบ้านพักและอาคารสถานี ระบบระบายน้ำและระบบบำบัดบริเวณย่านสถานี และงานก่อสร้างกำแพงกันเสียงถาวร ซึ่งมีความคืบหน้าของผลการดำเนินงานก่อสร้างรวม ดังนี้

- สัญญาที่ 1 ช่วงนครปฐม-หนองปลาไหล ดำเนินการก่อสร้างโดย บริษัท เอ.เอส. แอสโซซิเอท เอนิเนียริง (1964) จำกัด มีผลการดำเนินงานก่อสร้างรวม ณ วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 97.678 (ต่ำกว่าแผนงานร้อยละ 0.841)

- สัญญาที่ 2 ช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน ดำเนินการก่อสร้างโดย บริษัท ชีโน-ไทย เอ็นจิเนียริ่ง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) มีผลการดำเนินงานก่อสร้างรวม ณ วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 98.342 (ต่ำกว่าแผนงานร้อยละ 0.001)

ทั้งนี้ โครงการเริ่มดำเนินการก่อสร้างในส่วนงานจัดหาและติดตั้งระบบอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคมฯ ประกอบด้วย การออกแบบระบบควบคุมการเดินรถของการรถไฟฯ ในรูปแบบทางคู่ และติดตั้งอุปกรณ์อาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม ซึ่งมีกิจกรรมการก่อสร้างในช่วงเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 ได้แก่ ดำเนินการตรวจสอบ FAT Signaling and Power Cabel ดำเนินการก่อสร้างฐานตู้ LOC ก่อสร้างฐานเสา Signal ก่อสร้าง Main Cable Pit และ ก่อสร้าง Cabel Trench and Laying Cabel โดยมีความคืบหน้าของผลการดำเนินงานก่อสร้างงานระบบอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคมรวม ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 55.613 (ต่ำกว่าแผนงานร้อยละ 4.605)

การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ จะพิจารณาครอบคลุมองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ 3) คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และ 4) คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต โดยวิธีการตรวจสอบจะดำเนินการโดยการสำรวจภาคสนามและการตรวจสอบเอกสาร รายงาน รวมถึงบันทึกต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับมาตรการฯ ที่กำหนดไว้ในรายงาน โดยดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 บริเวณแนวเส้นทางโครงการช่วงที่มีกิจกรรมการก่อสร้าง สำนักงานโครงการ และบ้านพักคนงาน ซึ่งการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการฯ ในช่วงการขยายสัญญาจ้างก่อสร้างแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การติดตามตรวจสอบรายเดือน Internal Audit โดยเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม CSCS และเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของผู้รับจ้าง

2. การติดตามตรวจสอบรอบ 6 เดือน External Audit โดยหน่วยงานที่ 3 (Third Party) ได้แก่ บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด ร่วมกับบริษัท เอส. พี. เอส. คอนซัลติ้ง เซอร์วิส จำกัด และบริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม CSCS และเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของผู้รับจ้าง

สำหรับการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า การติดตามตรวจสอบการใช้ที่ดิน และการติดตามตรวจสอบเศรษฐกิจ-สังคม สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า

การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า โครงการระบบรถไฟทางคู่เพื่อการขนส่งและการจัดการโลจิสติกส์ (ระยะที่ 1) แนวเส้นทางนครปฐม-ชุมทางหนองปลาดุก-หัวหิน ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 มีการดำเนินการสำรวจประชากรสัตว์ป่าในพื้นที่ระยะ 500 เมตร จากกึ่งกลางทางรถไฟตลอดแนวเส้นทางโครงการ 1 ครั้ง แยกพื้นที่ตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ช่วงนครปฐม-หนองปลาไหล (สัญญา 1) ดำเนินการในช่วงวันที่ 24-27 ธันวาคม พ.ศ. 2566 และช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน (สัญญา 2) ไม่มีการดำเนินการติดตามตรวจสอบโดยจะมีแผนดำเนินการติดตามตรวจสอบระหว่างเดือนมกราคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 โดยสำรวจความหลากหลายของชนิดพันธุ์ ความชุกชุม สภาพถิ่นอาศัยและการกระจายพันธุ์ของเฉพาะสัตว์ป่ามีกระดูกสันหลัง 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Class Mammalia) ชั้นสัตว์ปีก (Class Aves) ชั้นสัตว์เลื้อยคลาน (Class Reptilia) และชั้นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (Class Amphibia) ซึ่งสามารถสรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

1.1) การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า ช่วงนครปฐม-หนองปลาไหล (สัญญา 1)

การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า ช่วงนครปฐม-หนองปลาไหล (สัญญา 1) ดำเนินการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่า โดยบริษัท เอส.พี.เอส. คอนสตรัคชั่น เซอร์วิส จำกัด ซึ่งผลการสำรวจ พบสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาของโครงการจำนวน 121 ชนิด (Species) จาก 19 อันดับ (Order) 52 วงศ์ (Family) 92 สกุล (Genus) จำแนกเป็น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 9 ชนิด สัตว์ปีก 92 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 12 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 8 ชนิด เมื่อนำมาพิจารณากับสถานภาพตามกฎหมาย พบว่า ไม่มีสัตว์ป่าสงวน ตามบัญชีพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ในพื้นที่ศึกษามีเพียงแต่สัตว์ป่าคุ้มครอง ตามบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2546 จำนวนทั้งสิ้น 94 ชนิด จำแนกเป็น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน 2 ชนิด สัตว์ปีก จำนวน 88 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 4 ชนิด สัตว์เหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วได้รับการคุ้มครองไว้ เพื่อความสวยงามตามธรรมชาติและดำรงไว้ซึ่งหน้าที่ในระบบนิเวศหรือบางชนิดเป็นนกที่ช่วยกำจัดศัตรูทางการเกษตร ส่วนสัตว์ป่าที่เหลืออีก 19 ชนิด รวมถึงสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่พบจากการศึกษาทั้งหมด 8 ชนิด จัดเป็นสัตว์ที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เนื่องจากหลายชนิดมีการเพาะเลี้ยงแพร่หลาย และทุกชนิดมีการแพร่กระจายกว้างขวางพบเห็นได้ทั่วไปในหลายๆ ภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งหลายชนิดยังมีจำนวนประชากรสูงในธรรมชาติ

1.2) การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า ช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน (สัญญา 2)

การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า ช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน (สัญญา 2) ไม่มีการดำเนินการติดตามตรวจสอบโดยจะมีแผนดำเนินการติดตามตรวจสอบระหว่างเดือนมกราคม-เดือนมิถุนายน 2567

2) การติดตามตรวจสอบการใช้ที่ดิน

การติดตามตรวจสอบการใช้ที่ดิน ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 (ระยะก่อสร้าง) โดยมีดำเนินการติดตามตรวจสอบการใช้พื้นที่ในเขตทาง สำหรับการก่อสร้างโครงสร้างและเครื่องมือต่าง ๆ สำนักงานโครงการให้ตั้งอยู่ในเขตทาง และติดตามตรวจสอบถึงความเดือดร้อนของประชาชน บริเวณทางเข้า-ออกเข้าพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เกษตรกรรม ร้านค้าและสถานประกอบการ ซึ่งจากการติดตามตรวจสอบการใช้ที่ดิน พบว่า ผู้รับจ้างเก็บกองวัสดุก่อสร้าง

และดำเนินกิจกรรมการก่อสร้างของโครงการฯ อยู่ในเขตของพื้นที่โครงการ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน
ในบริเวณทางเข้า-ออก พื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม

3) การติดตามตรวจสอบเศรษฐกิจ-สังคม

3.1) การติดตามตรวจสอบเศรษฐกิจ-สังคมช่วงนครปฐม-หนองปลาไหล (สัญญา 1)

การติดตามตรวจสอบเศรษฐกิจ-สังคมเป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกิจกรรมการก่อสร้างโครงการ
ระบบรถไฟทางคู่เพื่อการขนส่งและการจัดการโลจิสติกส์ (ระยะที่ 1) แนวเส้นทางนครปฐม-ชุมทางหนองปลาดุก-หัวหิน
ประกอบด้วยกลุ่มผู้อยู่อาศัยในระยะ 500 เมตรจากเขตทาง (ประกอบด้วยผู้นำชุมชนและผู้ได้รับผลกระทบโดยอ้อม) โดยใช้
แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจ ซึ่งโครงสร้างของแบบสอบถามครอบคลุมตามประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป
ของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะ/โครงสร้างพื้นฐานในชุมชน 3) ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม
ในชุมชน 4) ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นอยู่ในชุมชน 5) การรับทราบข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ 6)
ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาโครงการ 7) ผลกระทบที่ได้รับจากการพัฒนาโครงการ และ 8) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ต่อการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ผลจากการสำรวจด้านเศรษฐกิจ-สังคม ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2566 ของช่วง
นครปฐม-หนองปลาไหล (สัญญา 1) ดำเนินการในวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2566 สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลสำรวจข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.4 และเป็นเพศชายร้อยละ 41.6 ผู้ให้
สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 39.6 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. ร้อยละ 32.0
สถานภาพในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นคู่สมรส ร้อยละ 49.6 อาชีพหลักของครัวเรือนส่วนใหญ่ คือ ค้าขาย ร้อยละ 40.0 ซึ่งผู้ให้
สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.4 ไม่มีอาชีพเสริม

ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่รู้สึกถึงสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม
ต่าง ๆ ที่สำคัญในปัจจุบันของชุมชน 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาฝุ่นละออง ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 30.8 โดยส่วนใหญ่ได้รับ
ผลกระทบในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90.9 ปัญหาความสั่นสะเทือน ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 9.6 โดยส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบใน
ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 66.7 และปัญหาเสียงดัง ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 9.2 โดยส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบในระดับปาน
กลาง คิดเป็นร้อยละ 26.1

ผลการสำรวจการรับทราบข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นต่อการก่อสร้างโครงการ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่
รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและรายละเอียดของโครงการ ร้อยละ 99.2 ซึ่งส่วนใหญ่ทราบจากเจ้าหน้าที่โครงการ (รพท./
ผู้รับเหมา/ผู้ควบคุมงาน) ร้อยละ 43.5 โดยผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นถึงผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นมากที่สุด ความปลอดภัย
ในการเดินทาง ร้อยละ 95.6 ตามลำดับ

3.2) การติดตามตรวจสอบเศรษฐกิจ-สังคม ช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน (สัญญา 2)

การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า ช่วงหนองปลาไหล-หัวหิน (สัญญา 2) ไม่มีการดำเนินการติดตามตรวจสอบโดย
จะมีแผนดำเนินการติดตามตรวจสอบระหว่างเดือนมกราคม-เดือนมิถุนายน 2567